Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Guzun)
Dosarul nr. 3a-1127/24 (2-23039853-02-3a-02102024)

D E C I Z I E

12 martie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Cașcaval Andrei
Judecătorii
Grefier Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Guzun Vasile către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, cu privire la anularea actelor administrative și impunerea la acțiune,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La 16 martie 2023 (conform plicului anexat) Guzun Vasile s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, cu privire la anularea actelor administrative și impunerea la acțiune.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, începând cu anul 2017 este încadrat în cel mai înalt grad de invaliditate – grupa I, cu diagnoza „*****”

Indică că, a fost operat la inimă și instalat *****. Ulterior în anul 2022 a fost operat repetat la inimă în legătură cu complicațiile survenite. (extras OW9R14).

Menționează reclamantul că, este pensionar din luna aprilie 2022. Gradul de dizabilitate favorizează la primirea compensațiilor sociale și în care este limitat din cauza stabilirii gradului mediu.

Prin decizia contestată gradul de dizabilitate a fost stabilit eronat ca mediu, ori cu afecțiunea reclamantului trebuie să fie încadrat în gradul sever.

Susține că, potrivit prevederilor pct. 26 din Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018 cu privire la determinarea dizabilității dizabilitatea la persoanele adulte

(inclusiv cele cu vîrste cuprinse între 15 și 18 ani angajate în cîmpul muncii) se determină pornind de la gravitatea deficiențelor funcționale individuale provocate de afecțiunii, traume, care duc la limitări de activitate și restricțiii de participare exprimate în raport cu solicitarea socioprofesională (păstrarea capacității de muncă) și este de trei grade: severă, accentuată și medie. Păstrarea capacității de muncă se evaluează în procente, cu un interval procentual de 5 puncte:

1) dizabilitatea severă se caracterizează prin deficienţe funcţionale severe provocate de afecţiuni, traume care duc la limitări de activitate şi restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată în proporţie de 0–20%;

2) dizabilitatea accentuată se caracterizează prin deficienţe funcţionale accentuate provocate de afecţiuni, traume, care duc la limitări de activitate şi restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată în proporţie de 25–40%;

3) dizabilitatea medie se caracterizează prin deficienţe funcţionale medii provocate de afecţiuni, traume, care duc la limitări de activitate şi restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată în proporţie de 45–60%.

Astfel, reclamantul cu maladiile respective urmează sa fie încadrat în gradul de dizabilitate severă, or ultimul are restricții de a ridica mai mult de 5 kg, respectiv capacitatea de muncă nu este mai mare de 20%.

Totodată, indică reclamantul că materialele care au stat la baza determinării gradului de dizabilitate nu corespund stării de sănătate a reclamantului.

Solicită reclamantul Guzun Vasile în cererea de chemare concretizată, anularea deciziei de aprobare prin certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr.CI2302742 din 19.01.2023 prin care Guzun Vasile a fost încadrat în gradul de dizabilitate „Mediu”; anularea deciziei nr.DC2301601 din 16.02.2023 a CNDDCM privind controlul determinării gradului de dizabilitate; obligarea Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să reexamineze cazul în baza actelor ce corespund maladiei lui Guzun Vasile.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024, s-a admis ca fiind întemeiată cererea de chemare în judecată depusă Guzun Vasile.

S-a anulat decizia de aprobare prin Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr.CI2302742 din 19.01.2023 prin care Guzun Vasile a fost încadrat în gradul de dizabilitate „Mediu”, ca fiind ilegal.

S-a anulat decizia nr. DC2301601 din 16.02.2023 a Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă privind controlul determinării gradului de dizabilitate, ca fiind ilegal.

S-a obligat Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să reexamineze cazul în baza actelor ce corespund maladiei lui Guzun Vasile.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 17 aprilie 2024 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 15 aprilie 2024, la 17 aprilie 2024 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a declarat apel, la 15 iulie 2024 apelantul au recepționat hotărârea motivată, iar la 02 august 2024 a depus motivarea apelului, astfel Colegiul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat apelantul argumente similare celor expuse în referința depusă în prima instanță la 11 mai 2024, invocând că nu este de acord cu hotărârea instanţei de fond, o consideră nefondată şi ilegală care urmează a fi casată, invocând următoarele motive de drept: art. art. 12 alin. (1) – (4), 13, 16 alin. (1) – (3) Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi nr. 60 din 30.03.2012, pct. pct. 2, 4, 6, 18, 19, 21 – 26, 28, al Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, pct. 1, 3, 11, 12, 22, 46, 47, 51, 52, 66, 67, 70 Instrucţiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, art. art. 3, 53, 57 Codul administrativ.

Reiterează că, Serviciul de control la 27.02.2022 a examinat dosarul lui Guzun Vasile, şi în baza actelor anexate la dosar, a criteriilor medicale de determinare a dizabilităţii şi capacităţii de muncă la persoanele adulte, aprobate prin Ordinul comun al Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei şi Ministerului Sănătăţii nr. 12/70 din 28.01.2013, precum şi a datelor din chestionarul de evaluare a capacităţilor şi performanţelor în activităţi de participare a decis menţinerea gradului de dizabilitate mediu, pe termen de un an.

Totodată, în cererea de apel, a efectuat descrierea deficienţelor funcţionale şi structurale la nivel de organe şi sisteme, precum și a indicat asupra diagnosticului pacientului.

Comunică că, din deficienţele descrise de către Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate, reiese că, deficienţe funcţional-structurale cardiovasculare sunt medii, respectiv, s-a atribuit gradul mediu de dizabilitate, pentru perioada 12.12.2022 pînă la 01.01.2024.

Susține apelantul că, la cererea de chemare în judecată anexează alte acte şi nu acelea care au fost anexate la dosarul depus la Consiliu şi care au stat la baza emiterii deciziei. Actele anexate la cererea de chemare în judecată sunt din perioada anilor 2017- 2021 şi nu corespund deficienţelor descrise în actele anexate la dosarul din 12.02.2022.

Explică că, una din investigaţii anexate la cerere (Trimiterea extras 0W9RI4 din fişa de ambulator nr. 1833042 din 01.06.2023) confirmă în partea „examen obiectiv ” că „ Starea generală satisfăcătoare. Ritmul regulat, frecvenţa 70 bătăi/min, deficit de plus, zgomotele cardiace 1 şi 2 sunt clare, fără sufluri patologice. Tensiunea arterial 100/70 mmHg bilateral. Expansiune pulmonară normală, sonoritate pulmonară bilaterală, murmur vezicular, raluri ronflante bilateral. Abdomenul moale nedureros la palpare. Ficatul palpabil la nivelul rebordului costal. Membrele mobile, fără edeme.

Comunică apelantul că, în hotărâre instanţa indică că, Consiliul la emiterea certificatului de încadrare în grad mediu de dizabilitate, nu a ţinut cont de gravitatea deficienţelor funcţionale individuale provocate de afecţiunile reclamantului şi anume de diagnosticul „*****”, nu a ţinut.cont de intervenţiile reclamantului din anul 2021, prin care ultimului i-a fost implantat ECS (Electrocardiostimulator) pentru bloc AV gr. III, însă Raportul nr. R 23003358 din 19.01.2023, nr. R23008845 din 27.02.2023 demonstrează contrariul că, atât Serviciul pentru determinarea gradului de dizabilitate, cât şi Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate a ţinut cont de deficienţele sus citate.

Consideră că, afirmaţia instanţei precum că, Consiliul eronat a stabilit gradul mediu de dizabilitate nu o recunoaşte şi o consideră neargumentată şi ilegală.

Astfel, prin normele Codului administrativ, inclusiv prin prisma art. 3, 17, 36, 87, 92, 93, 139 şi 236 valabile speţei date, legiuitorul a reglementat cu exactitate competenţele instanţelor judecătoreşti şi nu a atribuit instanţei drepturi de ieşire din limitele cererii de chemare în judecată, de a interpreta prevederile Codului administrativ, or, de a substitui organul competent în stabilirea gradului de dizabilitate, cum este în cazul dat.

Explică că, determinarea gradului de dizabilitate se efectuează în baza dosarului persoanei, inclusiv a fişei de trimitere (formularul F-088/e), extraselor din fişele medicale de staţionar, precum şi datele din Chestionarul de evaluare a capacităţilor şi performanţelor în activităţi de participare. Iar, la luarea deciziei privind gradul de dizabilitate se ţine cont de datele examenului clinic, gravitatea deficienţelor funcţionale individuale provocate de afecţiuni, traume, rezultatele

investigaţiilor de laborator şi instrumentale, datele supravegherii în dinamică a persoanei, eficienţa măsurilor de reabilitare medicală şi profesională, a serviciilor sociale.

Indică că, experţii privind determinarea gradului de dizabilitate analizând toate actele din dosarul pentru evaluarea gradului de dizabilitate, în baza legislaţiei în vigoare, a actelor normative a apreciat corect gradul mediu de dizabilitate, pe termen de un an. Iar, instanţa de judecată eronat aplică atât deficienţele descrise în actele prezentate cât şi Criteriile medico-sociale.

Declară apelantul la faptul că, deși Guzun Vasile a fost încadrat anterior în grad accentuat de dizabilitate, nu poate servi, doar acest argument, drept temei pentru încadrare în grad de dizabilitate accentuat şi în luna decembrie 2022. Şi, nu în zadar legiuitorul a indicat în pct. 51 al Instrucţiunii că determinarea gradului de dizabilitate repetat, la expirarea termenelor stabilite conform prevederilor pct. 47 şi 48, se face în scopul identificării schimbărilor în semnele dizabilităţii, ca urmare a tratamentului, a măsurilor de reabilitare medicală şi profesională, a serviciilor sociale, de orientare şi formare profesională, educaţionale de care au beneficiat.

Comunică că, reieşind din hotărîrea contestată, nu este clar la ce normă legală s-a referit instanţa în scopul motivării privind reexaminarea reclamantului. Mai mult ca atît, Guzun Vasile s-a adresat la Consiliu cu mai multe solicitări, prin care cere încadrarea în grad de dizabilitate, iar prin răspunsurile scrise şi verbale, a fost informat despre procedura de perfectare actelor în vederea determinării gradului de dizabilitate repetat şi depunerea acestora la structura teritorială Criuleni. Însă, ultimul ignoră recomandările Consiliului, şi pînă în prezent, ţinînd cont că gradul de dizabilitate este expirat din 01.01.2024, nu a depus un nou dosar.

Precizează că, reclamantul nu ţine cont de recomandările Consiliului, deoarece ultimul, din 03.01.2022 este beneficiar de pensie pe limită de vîrstă, iar conform art. 11 al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii. Respectiv, după cum dumnealui confirmă şi prin cererea de chemare în judecată, gradul de dizabilitate îi este necesar doar pentru compensaţiile sociale.

În ședința instanței de apel, părțile nu s-au prezentat, deși au fost citate legal despre data, ora și locul examinării cauzei, astfel prin prisma art. 239 alin. (2) Codul administrativ, Completul a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii – casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Guzun Vasile, cu privire la anularea actelor administrative și impunerea la acțiune, urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, începând cu anul 2017 reclamantul Guzun Vasile a fost diagnosticat cu „*****”. La 22 aprilie 2021, reclamantul, a fost operat și i-a fost implantat ECS pentru Bloc AV gr.III.

La 12.12.2022 reclamantul Guzun Vasile a depus cerere acord de evaluare repetată la structura teritorială Criuleni, pentru a fi evaluat repetat, în absență, în cadrul Serviciului pentru determinării gradului de dizabilitate. La cerere reclamantul a anexat următoarele acte:

- fișa de trimitere (formularul F-088/e);
- Ancheta socială, completată și eliberată de structura teritorială de asistență socială;
-formularul 0/27;
- ecografia articulației genunchiului stâng și altele.

Conform Raportului pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă la adulți nr. R 23003358 din 19.01.2023, managerul de caz din cadrul SDGD în baza actelor medicale și socio-profesionale anexate la dosar, a determinat gradul mediu de dizabilitate, afecțiune generală pentru o perioada de la 12.12.2022 până la 01.01.2024.

În acest sens, a fost adoptată decizia de aprobare prin Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr.CI2302742 din 19.01.2023, prin care Guzun Vasile a fost încadrat în gradul de dizabilitate „Mediu”.

Nefiind de acord cu decizia emisă de către managerul de caz, reclamantul Guzun Vasile a scris o cerere de contestare la 30.01.2023 și dosarul acestuia a fost examinat în prezență, de al doilea manager de caz, care a decis modificarea gradului de dizabilitate din grad mediu în grad accentuat, pe termen de un an, prin raportul nr. R23008208 din 14.02.2023.

În urma divergenței între primul manager de caz (de încadrare în gradul mediu de dizabilitate pe termen de un an) și al doilea manager (de încadrare în gradul accentuat de dizabilitate), dosarul a fost trimis în mod automat și aleatoriu la Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate.

Prin urmare, managerul de caz al Serviciului de control la 27.02.2022 a examinat dosarul și în baza actelor anexate la dosar, a criteriilor medicale de determinare a dizabilității și capacității de muncă la persoanele adulte, aprobate prin Ordinul comun al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerului Sănătății nr. 12/70 din 28.01.2013, precum și a datelor din Chestionarul de evaluare a capacităților și performanțelor în activități de participare a decis menținerea gradului de dizabilitate mediu, pe termen de un an.

Pe cale de consecință, a fost aprobată decizia nr. DC2301601 din 16.02.2023 a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă privind controlul determinării gradului de dizabilitate, prin care s-a confirmat

gradul de dizabilitate lui Guzun Vasile – „Grad mediu” pentru perioada 12.12.2022 până la 01.01.2024.

În dezacord cu deciziile nr. CI2302742 din 19.01.2023 și nr. DC2301601 din 16.02.2023 reclamantul Guzun Vasile a sesizat instanța de contencios administrativ cu cerințele deduse judecății.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 15 aprilie 2024, a anulat decizia nr.CI2302742 din 19.01.2023 și decizia nr. DC2301601 din 16.02.2023, fiind obligat Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să reexamineze cazul în baza actelor ce corespund maladiei lui Guzun Vasile.

Verificînd legalitatea actului contestat, Completul specializat consideră eronată concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii înaintate de Guzun Vasile, din următoarele considerente.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actele administrative individuale –decizia Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.

CI2302742 din 19.01.2023 și nr. DC2301601 din 16.02.2023, constituie un acte administrative defavorabile reclamantului Guzun Vasile.

Din analiza cerințelor reclamantului Guzun Vasile se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în realizare conform art.206 Cod administrativ.

Completul judiciar atestă că, Guzun Vasile este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare, motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

Potrivit art. 12 Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi nr. 60 din 30.03.2012,

(1) Dizabilitatea la copiii în vîrstă de pînă la 18 ani şi la persoanele adulte este determinată de Consiliul Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă (în continuare – Consiliul) sau structurile sale teritoriale, instituţie subordonată Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

(2) Competenţele de bază ale Consiliului sînt:

a) determinarea dizabilităţii şi a capacităţii de muncă a persoanei;

b) întocmirea programului individual de reabilitare şi incluziune socială;

c) stabilirea circumstanţelor/cauzei care au condus la dizabilitate şi a duratei dizabilităţii;

d) stabilirea caracterului muncii şi a condiţiilor de muncă ale persoanei cu dizabilităţi;

e) asigurarea evidenţei electronice şi pe suport de hîrtie a persoanelor expertizate;

f) întocmirea şi eliberarea certificatului privind gradul de dizabilitate.

(3) Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Consiliului se aprobă de Guvern.

(4) Decizia de încadrare/neîncadrare în gradul de dizabilitate și alte acte administrative individuale emise de către Consiliu pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Iar art. 16 Legea nr. 60 din 30.03.2012 prevede că, (1) Dizabilitatea la persoanele adulte se determină pornind de la gravitatea deficienţelor funcţionale individuale provocate de afecţiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate şi restricţii de participare exprimate în raport cu solicitarea socioprofesională (păstrarea capacităţii de muncă) şi este de trei grade: severă, accentuată şi medie. Păstrarea capacităţii de muncă se evaluează în procente, cu un interval procentual de 5%:

a) dizabilitatea severă se caracterizează prin deficienţe funcţionale severe provocate de afecţiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate şi

restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 0–20%;

b) dizabilitatea accentuată se caracterizează prin deficienţe funcţionale accentuate provocate de afecţiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate şi restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 25–40%;

c) dizabilitatea medie se caracterizează prin deficienţe funcţionale medii provocate de afecţiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate şi restricţii de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 45–60%.

În temeiul pct. 18 Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate (în continuare – serviciu de control) este format din medici experți cu studii superioare la specialitatea medicină, inclusiv pediatrică și reabilitare, precum și din experți în asistență socială și psihopedagogie/psihologie.

Iar alin. (3) al aceleiași norme stabilește că, Serviciul de control are următoarele atribuţii:

a) verifică dosarele electronice distribuite aleatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat, care conțin rapoarte de determinare a gradului de dizabilitate și alte documente relevante, în vederea stabilirii corectitudinii determinării gradelor de dizabilitate de către serviciul pentru determinarea gradului de dizabilitate, întocmește și eliberează decizia privind controlul determinării gradului de dizabilitate, prezentînd concluzii și recomandări referitoare la măsurile legale care urmează a fi întreprinse;

c) examinează contestațiile cetățenilor privind deciziile serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data depunerii contestațiilor, întocmeşte și eliberează decizia privind controlul determinării gradului de dizabilitate, prezentînd concluzii și recomandări referitoare la măsurile legale care urmează a fi întreprinse.

Dispozițiile pct. 19 din Regulament prevăd că, Serviciul pentru determinarea gradului de dizabilitate este format din manageri de caz, experți cu studii superioare la specialitatea medicină, inclusiv pediatrică, reabilitare, și experți cu studii superioare în asistență socială, psihopedagogie.

1) Decizia privind determinarea gradului de dizabilitate în cazul persoanelor adulte se emite în urma examinării dosarului de către managerul de caz, care consultă în mod obligatoriu asistentul social și reabilitologul, iar în cazul copiilor, consultă în mod obligatoriu psihopedagogul și reabilitologul, în conformitate cu

prevederile Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate, metodologia de lucru și criteriile de determinare a gradului de dizabilitate.

4) Serviciul pentru determinarea gradului de dizabilitate exercită următoarele atribuţii:

a) determină gradul de dizabilitate primar/repetat, conform criteriilor aprobate, în baza dosarelor cetățenilor, distribuite aleatoriu prin Sistemul informațional automatizat și în prezența cetățenilor, la solicitarea acestora sau la necesitate.

n) examinează contestațiile persoanelor cu dizabilități/cetățenilor care nu sunt de acord cu deciziile/documentele administrative individuale eliberate de către Consiliu.

Pct. 23 al Regulamentului statuează că, la luarea deciziei privind gradul de dizabilitate, precum și la stabilirea termenului, managerii de caz țin cont de recomandările experților serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate (asistentul social, psihopedagogul, reabilitologul şi alți experți din domeniul medical) și de eficiența măsurilor de reabilitare medicală și profesională, a serviciilor sociale, de formare și orientare profesională, educaționale. Încadrarea/neîncadrarea în grad de dizabilitate se decide de către managerii de caz, după consultarea în mod obligatoriu a experților serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate (asistentul social, psihopedagogul, reabilitologul şi alți experți din domeniul medical), care examinează dosarul și prezintă recomandări.

În temeiul pct. 3 al Instrucţiunii privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, în procesul de determinare a gradului de dizabilitate, persoanele responsabile analizează documentația din dosarul persoanei, care conține inclusiv date privind starea de sănătate a persoanei şi gravitatea deficienţelor funcţionale individuale provocate de afecţiuni, traume, care duc la limitări de activitate şi restricţii de participare exprimate în raport cu funcţionarea psihosocială corespunzătoare vîrstei, în cazul copiilor în vîrstă de pînă la 18 ani, şi solicitarea socioprofesională, în cazul adulţilor în vîrstă aptă de muncă.

Pct. 12 al Instrucțiunii reglementează că, dosarul pentru determinarea gradului de dizabilitate conține următoarele documente:

1) cererea persoanei;

2) fișa de trimitere F-088/e completată în Sistemul informațional automatizat „Asistența medicală primară” sau Sistemul informațional automatizat „Asistența medicală spitalicească;

3) copiile de pe actele de studii, alte documente ce atestă instruiri, calificări, recalificări (cu excepția cazurilor în care acestea sunt înregistrate în Sistemul informațional de personalizare a actelor de studii (SIPAS);

5) informație privind serviciile oferite de către structura teritorială de ocupare a forței de muncă, completată și transmisă de către aceasta în regim online prin intermediul Sistemului informațional automatizat;

6) formularul nr.5 din anexă, completat și transmis în regim online prin intermediul Sistemului informațional automatizat de serviciul de asistenţă psihopedagogică/serviciul de intervenţie timpurie, care conţine date privind dezvoltarea copilului, serviciile de care beneficiază, condiţiile de instruire/educare/reabilitare și alte circumstanţe – în cazul copiilor;

7) ancheta socială, completată și transmisă în regim online prin intermediul Sistemului informațional automatizat de către structura teritorială de asistență socială.

Potrivit pct. 66 al Instrucțiunii, în cazul în care persoana nu este de acord cu decizia de încadrare în grad de dizabilitate primar/repetat sau de neîncadrare în grad de dizabilitate, aceasta o poate contesta, în termen de 30 de zile lucrătoare de la comunicare, prin depunerea sau expedierea, inclusiv online, a cererii de contestație la structurile teritoriale ale Consiliului sau la Consiliu, ai căror angajaţi le introduc și în Sistemul informațional automatizat.

Prevederile pct. 67 din Instrucțiune dispun că, contestația privind dezacordul cu decizia de încadrare/neîncadrare în grad de dizabilitate se examinează de către un alt manager de caz al serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate, fiind repartizată prin Sistemul informațional automatizat. Termenul de examinare este de 30 de zile de la data înregistrării cererii de contestație. În caz de divergențe, dosarul va fi remis pentru examinare serviciului de control.

Iar pct. 70 al Instrucțiunii reglementează că, în caz de dezacord cu decizia serviciului de control, aceasta poate fi contestată de către persoana vizată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova.

Completul specializat a reținut că, din materialele cauzei în urma depunerii de către Guzun Vasile la 12.12.2022 a cererii acord de evaluare repetată la structura teritorială Criuleni, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a adoptat raportul nr. R 23003358 din 19.01.2023, prin care managerul de caz din cadrul SDGD în baza actelor medicale şi socio-profesionale anexate la dosar, a determinat gradul mediu de dizabilitate al reclamantului Guzun Vasile, afecţiunea generală fiind determinată pentru perioada de la 12.12.2022 până la 01.01.2024.

În dezacord cu decizia emisă cu nr. CI2302742 din 19.01.2023, Guzun Vasile s-a adresat cu o cerere de contestare, astfel managerul de caz, examinînd cererea a decis modificarea gradului de dizabilitate din grad mediu în grad accentuat, pe termen de un an.

Pe cale de consecință, în urma divergenţei între primul manager de caz şi al doilea manager, dosarul lui Guzun Vasile a fost trimis în mod automat şi aleatoriu la Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate.

Serviciul de control la 27.02.2022 a examinat dosarul şi în baza actelor anexate la dosar, a Criteriilor medicale de determinare a dizabilităţii şi capacităţii de muncă la persoanele adulte, aprobate prin Ordinul comun al Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei şi Ministerului Sănătăţii nr. 12/70 din 28.01.2013, precum şi a datelor din Chestionarul de evaluare a capacităţilor şi performanţelor în activităţi de participare a decis menţinerea gradului de dizabilitate mediu, pe termen de un an.

După cum rezultă din raportul nr. R23008845 din 27.02.2023, Serviciul de control a constatat următoarea descriere al deficienţelor funcţionale şi structurale la nivel de organe şi sisteme conform criteriilor:

Pacientului pe motiv de bloc AV gr. III a fost implantat ECS (electrocardiostimulator) - 22.04.2021

- *****;
- *****;
-*****;
- *****.
- *****.

Totodată, a fost stabilit următorul diagnostic:

*****.

*****.

Procentul pierderii capacității: 60%

Cod CIM2

Procentul pierderii capacității: 0%

Totodată, procentul păstrării capacității de muncă a fost evaluat la 45%.

În acest context, Completul evidențiază asupra faptului că din deficienţele constatate, de către Serviciul de control al determinării gradului de dizabilitate, reiese că, deficienţe funcţional-structurale cardiovasculare sunt medii, corespunzător reclamantului Guzun Vasile i s-a atribuit gradul mediu de dizabilitate, pentru perioada 12.12.2022 pînă la 01.01.2024, reieșind din dosarul personal al pacientului, care conține, fișa de trimitere (formularul F-088/e), extrasele din fişele medicale de staţionar, precum şi datele din chestionarul de evaluare a capacităţilor şi performanţelor în activităţi de participare.

Mai mult, experţii privind determinarea gradului de dizabilitate analizând toate actele din dosarul pentru evaluarea gradului de dizabilitate, în baza legislaţiei în vigoare, a actelor normative a apreciat corect gradul mediu de dizabilitate, pe termen de un an, iar prima instanță în acest sens eronat a stabilit precum că, autoritatea publică nu a ținut cont de gravitatea deficiențelor funcționale

individuale provocate de afecțiunile reclamantului și anume de diagnosticul „*****”, precum și operațiile reclamantului din 22.04.2021, prin care ultimului i-a fost implantat ECS pentru Bloc AV gr. III, or din conținutul raportului R23008845 din 27.02.2023 rezultă cert că aceste deficiențe au fost luate în calcul de către pârât la adoptarea deciziei cu privire la încadrarea în gradul de dizabilitate.

Potrivit pct. 6 Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, Consiliul are următoarele atribuţii:

1) asigură determinarea gradului de dizabilitate conform criteriilor aprobate, în baza dosarelor cetățenilor sau în prezența acestora, la cerere;

2) stabileşte circumstanţele/cauza dizabilităţii şi perioada pentru care a fost determinat gradul de dizabilitate;

3) asigură analiza cauzelor dizabilităţii primare şi recomandă măsuri de prevenire;

4) formulează recomandările generale privind necesităţile de reabilitare și incluziune socială ale persoanei cu dizabilităţi și asigură monitorizarea executării acestora de către instituțiile responsabile și persoanele cu dizabilități;

5) asigură obligatoriu, în procesul de determinare a gradului de dizabilitate, repartizarea aleatorie a dosarelor prin Sistemul informațional automatizat, a persoanelor care solicită determinarea gradului de dizabilitate primar/repetat;

În acest context, Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, în calitatea sa de autoritate publică responsabilă de determinarea gradului de dizabilitate, este unicul exponent al puterii publice ce decide oportunitatea actelor administrative emise potrivit competenței funcționale. La rândul său, oportunitatea reprezintă dreptul de apreciere al organelor administrative, în cursul organizării și executării legii, prin care se asigură realizarea sarcinilor și a atribuțiilor lor legale, în conformitate cu mijloacele care corespund scopului legii.

Apreciind realizarea oportunității actului administrativ de către Consiliului Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, Completul specializat atestă că, la exercitarea de către autoritatea publică a procedurii administrative, prin examinarea cererii înaintate de Guzun Vasile, autoritatea pârâtă a exercitat dreptul discreționar în modul prevăzut de lege, a luat în considerare toate faptele relevante cu respectarea limitelor legale ale dreptului discreționar și conform scopului acordat prin lege, reieșind din criteriile obiective cu privire la starea de sănătate al reclamantului, adoptând o soluție legală în acest sens.

La rândul său, reclamantul Guzun Vasile nu a prezentat careva probe, care să combată concluziile autorității publice cu privire la starea de sănătate al acestuia și

deficiențele fizice stabilite și care să confirme poziția acestuia cu privire la încadrarea acestuia în gradul de dizabilitatea accentuat.

Mai mult ca atât, după cum rezultă din trimiterea extras OW9RI4 din fişa de ambulator al pacientului Guzun Vasile nr. 1833042 din 01.06.2022, se confirmă la rubrica „Examen obiectiv ” că: Starea generală este satisfăcătoare. Ritmul regulat, frecvenţa 70 bătăi/min, deficit de plus, zgomotele cardiace 1 şi 2 sunt clare, fără sufluri patologice. Tensiunea arterială – 100/70 mmHg bilateral. Expansiune pulmonară normală, sonoritate pulmonară bilaterală, murmur vezicular, raluri ronflante bilateral. Abdomenul moale nedureros la palpare. Ficatul palpabil la nivelul rebordului costal. Membrele mobile, fără edeme. (f.d.15)

Astfel, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiate argumentele apelantului-pârât precum că faptul că, Guzun Vasile a fost încadrat anterior în grad accentuat de dizabilitate, nu poate servi drept temei al anulării actelor administrative contestate și respectiv motiv de încadrare al acestuia în gradul accentuat de dizabilitate la situația din decembrie 2022.

Mai mult ca atât, în temeiul pct. 51 al Instrucţiunii privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 18.04.2018, determinarea gradului de dizabilitate repetat, la expirarea termenelor stabilite conform prevederilor pct. 47 și 48, se face în scopul identificării schimbărilor în semnele dizabilităţii, ca urmare a tratamentului, a măsurilor de reabilitare medicală şi profesională, a serviciilor sociale, de orientare şi formare profesională, educaţionale de care au beneficiat.

Totodată, Completul judiciar menționează că, potrivit pct. 52 al Instrucţiunii, în cazul agravării stării de sănătate, după expirarea a trei luni de la data în care persoanei i s-a determinat gradul de dizabilitate primar/repetat, aceasta poate solicita, prin cerere, determinarea gradului de dizabilitate repetat, în modul stabilit de prezenta Instrucţiune. Astfel, în cazul agravării stării de sănătate reclamantul este în drept de solicita, prin cerere, determinarea gradului de dizabilitate repetat, în modul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 11 Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, (1) *În cazul în care asiguratul îndeplineşte condiţiile pentru obţinerea mai multor categorii de pensii, el poate opta pentru o singură categorie*.

(2) Pensionarului în drept să obţină o altă categorie de pensie i se acordă această pensie de la data depunerii cererii şi documentelor necesare.

În aceeași ordine de idei, reclamantul Guzun Vasile începând cu 03.01.2022 este beneficiar de pensie pe limită de vîrstă, iar potrivit cererii a invocat asupra faptului că determinarea gradului de dizabilitate îi este necesar pentru a beneficia de compensaţiile sociale.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reține că la cazul de față nu se atestă prezente la materialele cauzei careva acte

confirmative în vederea motivării ilegalității deciziilor CI2302742 din 19.01.2023 și nr. DC2301601 din 16.02.2023, fapt care exclude posibilitatea anulării pe motivul ilegalității acestora, sau ca fiind emise neîntemeiat și în lipsa unui suport juridic.

Astfel, în circumstanțele de fapt și de drept stabilite, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că, instanța de fond în mod neîntemeiat, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu aprecierea eronată a probelor administrate, a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii, iar din raționamentele expuse supra, acțiunea depusă de Guzun Vasile urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Prin prisma acestor constatări, Completul de judecată, având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost incorect apreciate de către instanța de fond, normele de drept material fiind aplicate eronat, reiterează concluzia de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024 și pe cauza dată se emite o nouă decizie, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Guzun Vasile către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, cu privire la anularea actelor administrative și impunerea la acțiune, se respinge ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, se admite.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2024, și se emite o nouă decizie prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Guzun Vasile către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, cu privire la anularea actelor administrative și impunerea la acțiune, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Cașcaval Andrei